

Aydınlık

SALI
29
NİSAN 1980
10 LIRA

Kuruluş yılı: 1921
Kuruçusu: SEFİK HUSNÜ
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

İRAN Beni Sadr, içişlerine karışmazsa ABD ile anlaşabileceklerini söylerken Beheşti Amerikalı askerlerin cesetlerini bile pazarkk konusu yapmak istiyor

ABD Brzezinski, İran'a yeniden askeri müdahalede bulunma ihtimalinin ortadan kalkmadığını söyleyerek alay edilmesini kinadı

AET Lüksemburg'taki AET Zirvesinde Amerikan operasyonu eleştirilmedi. AET, rehinelere 17 Mayıs'ta bırakılmazsa İran'a ambargo uygulayacak

ABD Dışişleri Bakanı Vance istifa etti

SOVYETLER PUSUDA

Dünya ABD-İran kışmasıyla meşgulken, Ruslar İran'a yönelik orta menzilli füzeleer yerleştiriyor

DİŞ HABERLER SERVİSİ DÜNYA kamuoyu ABD'nin rehinelere kurtarma operasyonu uğraşırken, Sovyetler Birliği'nin İğfal altındaki Afganistan'ın İran sınırı yakınına orta menzilli füzeleer yerleştirdiği bildirildi. Söz konusu füzeleerin İran'a ve Basra Körfezine yönelik olduğu belirtiliyor.

Bu arada, ABD'nin rehinelere kurtarma operasyonuna karşı çıkan Dışişleri Bakanı Cyrus Vance istifa etti. Vance'in istifasından Başkan Carter'in siyasi hayatının zarar göreceği ilde ediliyor. Vance'in istifasının ardından, İran'a askeri müdahaleyi desteklediğini belirten Carter'in Güvenlik İşleri Başdanışmanı Brzezinski'nin yönetim içinde güç kazandığı gelen haberler arasında.

İran'da ise Devlet Başkanı Beni Sadr, İran'ın içişlerine karışmaması durumunda ABD ile anlaşmalarının zor olmadığını açıklarken, aşırı dinci kanadın temsilcisi Ayetullah Beheşti operasyonda ölen Amerikalı askerlerin cesetlerini bile pazarkk konusu yapacaklarını duyurdu. Dışişleri Bakanı Kutubzade Lübnan'ın başkanı Beyrut'ta, rehinelere sorununun barışçıl yoldan çözülmesi ihtimalinin ortadan kalkmadığını, bu nedenle kuvvete başvurulmaması gerektiğini söyledi.

AYRINTILI HABERLER
3 SAYFAMIZDA

Anayasa Mahkemesi
Başkanı Müftügil

«Özgürlükçü demokrasinin ilkelerinin eksiksiz uygulanması önemlidir»

ANKARA (AA)

ANİŞTAY Genel Kurulunca Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilen Orhan Onar'ın ant içme töreninde konuşan Anayasa Mahkemesi Başkanı Şevket Müftügil "Anayasamız devletin görevleriyle yurttaşın hak ve özgürlüklerini dengeli bir biçimde düzenleyen her yönüyle gerçekten hukuk abidesi niteliğinde olan büyük bir eserdir. Bu Anayasanın insan haysiyetine (Devamı sa. 6. s. 7'de)

Erbakan'ın Batur'u ziyareti, AP ile MSP'nin arasını açtı

■ Demirel, Türkeş'ten Cumhurbaşkanlığı seçimi için destek istedi.
■ Batur'un da Erbakan'a üç kontenjan senatörün vadedtiği bildiriliyor.

ANKARA (ÖZEL)

MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın geçen perşembe akşamı CHP'nin Cumhurbaşkanı adaylığı Muhsin Batur'u evinde ziyaret etmesi, AP ile MSP'nin arasını açtı.

Hafta sonunda yapılan bir açıklamada Genel Başkan ve Başbakan Süleyman Demirel'in hafta başında Cumhurbaşkanlığı seçimi için MSP ve MHP

(Devamı sa. 6. s. 5)

Bir yıldır ahırda öğrenim görüyorlar

İslahiye'nin İncirli köyünde 80 ilkököl öğrencisinin öğrenim gördüğü ahırda ne pencere var ne de kapı

MEHMET ÖZDEMİR (İSLAHIYE)
İSLAHIYE'nin İncirli köyünde 80 ilkököl öğrencisi öğrenimini 1979'un ekim ayından beri ahırda yapıyor. İlk okul binası hâlâ tamir edilmediğinden öğrenim bir süre daha ahırda sürecek.
Çok kötü şartlar altında (Devamı sa. 6. s. 7'de)

İncirli köyünün 80 çocuğu ilköğrenimlerini ahırda yapıyor. Penceresiz, kapısız binada tahminen ne kadar kalacakları da belli değil. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Son on gün içinde yurdun çeşitli yerlerinde 8 öğretmen öldürüldü

Malatya ve Kars'ta iki öğretmen öldürüldü

Ankara'da Iraklı bir kız öğrenci öldürüldü

DHABER MERKEZİ EMİREL hükümetinin sürgün ve kıyım politikasından en çok nasibini alan kesim olan öğretmenler son on gün içinde anarşinin de boy hedefi haline geldiler. Geçtiğimiz hafta altı öğretmen yurdun çeşitli yerlerinde öldürülürken, dün de Malatya'da bir ilkököl müdürü ile bir ortaokul öğretmeni katledildiler.

Kars'ın İsmet Paşa ilkököl Müdürü Kemal Sivihanlı okul önünde uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü. Katillerin kimliklerinin belirlenmediği ve soruşturmanın sürdürüldüğü bildirildi.

Malatya'da ise Hasan Karagöz adlı bir ortaokul öğretmeni evinden çıktığı sırada silahlı bir kişinin saldırısı sonucu hayatını kaybetti. Öldürülen öğretmenin sol görüşlü olduğu öğrenildi.

ADANA'DA BİR CESET BULUNDU
Adana'da Şevhan ne-

(Devamı sa. 6. s. 3)

YORUM

Devletin hedefi kim?

BAŞBAKAN Demirel'in AF Gençlik Kolları Kongresinde yaptığı konuşma, hükümet ve Adalet Partisi adına talihsizlik olmuştur. Paslanmış anti-komünizm silahına sarılan Başbakan solu anarşinin ve kötülüklerin kaynağı ilan etmiş, 1974 genel affına ve fikir özgürlüğüne saldırmıştır.

"Sola karşı olanların yuvası AP'dir" diyen Demirel, şunları eklemiştir:
"Devletin... beş yüz bin askeri, elli bin polisi, yüz bin jandarması var. Yetmedi mi? Eli silah tutan herkesi devlet göreve çağırma hakkına haizdir. ... Biz meşruiyetin içinde kalacağız. Devlet bitinceye kadar mı meşruiyetin içinde kalacağız? Öyle de demedik."

Demirel'in Türkiye'deki anarşinin, terörün ve kardeş kavgası kişikürtüklüğünün kaynakları olan

(Devamı sa. 6. s. 9'da)

OLAY YARA TACAK BELGE LER

Bir siyasal partinin gizli yazışmaları

Binlerce insanın kaderiyle ilgili kararları kimler nasıl alıyor?

YAKINDA **Aydınlık**'TA

Sendikalar, MİSK'in açıklamasını yalanladı

Türk-İş'e bağlı sendikalar, MİSK'in Kayseri mitingine katılmıyor

■ Türk-İş'li sendikalar MİSK'i eylem birliği yapacak bir örgüt olarak görmediklerini söylediler.

■ Sağlık-İş Başkanı Başoğlu, 'MİSK'in açıklaması için "ayak oyunu" dedi.

İŞÇİ SERVİSİ
TÜRK-İş'e bağlı sendikalar dün MİSK'in "Kayseri mitingine çok sayıda Türk-İş'e bağlı sendikamın katılacağı" yolundaki açıklamasını yalanladılar.

Bir başka konfederasyonun mitingine katılmamanın ancak örgüt kararıyla olabileceğini, Türk-İş'in ya da bağlı sendikaların böyle bir kararın ise olmadığını (Devamı sa. 6. s. 3)

CHP Denizli Milletvekili Keskin: «AP örgütlerinde hazırlanan listelere göre kıyım sürdürülüyor»

ANKARA (ÖZEL)
CHP Denizli Milletvekili Adnan Keskin belgelere dayanarak yaptığı açıklamada kamu personeli kıyımının Adalet Partisi örgütlerine ha-

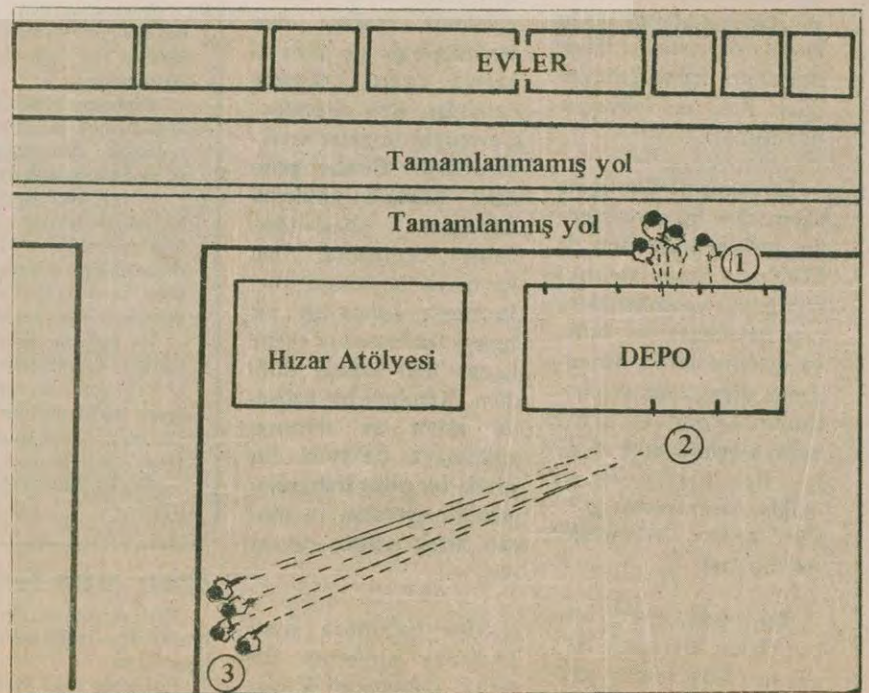
(Devamı sa. 6. s. 5)

Olay sırasında bu dükkanlara sığınanlar dışardan taranmış

Tarsus'taki olaylar sırasında dışardan ateş edilerek içeriye sığınanlardan iki yurttaşın öldürüldüğü söylenen atölyeler...

Tarsus katliamının otopsi sonuçları hâlâ açıklanmadı

Görgü tanıklarının ifadelerine göre ateş başlayınca hızır atölyesine sığınan yurttaşlara (1) nolu yerden, kepenklerin önünden ateş açılmış. Atölyenin arkasında bulunan ve (2) no ile gösterilen küçük kapıdan çıkmak isteyenlere ise (3) nolu yerde mevzilenen polislerce ateş açılmış.

TARSUS (ÖZEL)
TARSUS'ta 9 yurttaşın öldürülmesiyle sonuçlanan olayların üzerinden bir hafta geçmesine rağmen otopsi sonuçları hâlâ açıklanmadı.

Olaylardan sonra Tarsus'a giden Devlet Bakanı Orhan Eren ölenlerin üzerinden kışınof mermisi çıktığını söylerken, savcılık yetkilileri henüz otopsinin sonuçlarını belli olmadığını açıklamışlardı. Bakanın yetkililerin ifadesiyle "tahmine dayanan" açıklamalarından sonra, bugüne kadar gerçek durumu ortaya çıkaracak otopsi sonuçları açıklanmadı.

Öte yandan görgü tanıklarının olay günü kaçarak civardaki bir hızır atölyesine sığınmış kepenkleri indiren bazı yurttaşların da dışardan tarandığını söylüyorlar. Atölyenin kepenği kurşunlarla delik deşik olmuş durumda. Mahalle sakinleri atölyenin arkasındaki kü-

(Devamı sa. 6. s. 7'de)

BAŞYAZI

Türkiye'de parlamento zamanını doldurdu mu?(2)

Doğu Perinçek

DOĞADAKİ her şeyin doğup büyümesi ve ölmesi gibi siyasi kurumlar da dünyaya gelir, büyür, köhneleşir ve ölürler. Her kurumun yeni ve devrimci nitelik taşıdığı bir dönem vardır, daha sonra ise kabul bağladığı, çürüdüğü ve gerileştiği bir dönem. Gerileşmek ölüme yaklaşmak demektir.

Öyle gözükmektedir ki, 1876'lardan bu yana ilerici bir rol oynayan parlamento, Türkiye'nin yakın geleceğinde de halkın savunması gereken bir mevzi olmaya devam edecektir. Ta ki, demokratik halk iktidarının gerçekleşmesi ülkemizin gündemine gelene kadar. O zaman hiç (Devamı sa. 6. s. 1)

(Devamı sa. 6. s. 3)

EKONOMİ

Yalnızca Çamaltı Tuzlası bile ihtiyacımızı karşılayabilir ama...

GEÇEN YIL 32 BİN TON TUZ İTHAL EDİLDİ

● Tuz potansiyeli bakımından dünyada altıncı durumdayız

İSTANBUL (AA)

Türkiye'nin tuz üretim potansiyeli bakımından dünyada altıncı olmasına rağmen, geçtiğimiz yıl içinde Bulgaristan ve Yugoslavya'dan 32 bin 432 ton tuz ithal edildiği bildirildi.

İstanbul Ticaret Odası Etüd ve Araştırma Şubesi tarafından yapılan araştırmada yalnızca Çamaltı Tuzlasından yılda 1 milyon ton tuz üretilebileceği belirtildi. Türkiye'de şimdiki durumda bir deniz, iki göl, 6 kaya ve 39 kaynak tuzlasının faaliyette bulunduğu bildirilen araştırmada, üretilen tuzun beşte birinin sanayiye kullanıldığı, sanayileşmiş ülkelerde ise bu oranın yüzde 60-70 olduğu kaydedildi.

Yalnızca Çamaltı Tuzlasının kapasitesinin yılda 1 milyon tona çıkarılması halinde bile Türkiye'nin tuz ihraç edebileceği belirtilen araştırmada, Arap ülkeleri, ABD, Bulgaristan ve daha birçok ülkenin Türkiye'den tuz satın almak için talepte bulunduğu açıklandı.

Çanakkale Boğazından İskenderun'a kadar 17 tuzludan ancak bir tanesinin işletilemeye hazır olduğu bildirilen araştırmada Türkiye toplam tuz rezervinin 150-200 milyon ton dolayında bulunduğu belirtildi. İstanbul Ticaret Odası araştırmalarında 1977 yılında 1 milyon 800 bin ton tuz üretimi planlanmış iken, bunun ancak yüzde 35 oranında gerçekleştirildiği ve 660 bin ton tuz üretildiği belirtildi.

Üretimi ülkemizde bol miktarda olmasına rağmen tuz sık sık karaborsaya düşüyor. Fotoğrafta stok tuz ele geçirilip dağıtan belediye ekipleri.

Ucuza üretilirlerse

Ankara Fen Fakültesi Botanik Kürsüsünden Doç. Dr. Duygu:

"Aspirin, tarımda devrim yaratabilir"

ANKARA (AA)

Yirminci yüzyılın mucize ilacı olarak tanınan aspirinin yeterli miktarlarda ve ucuza üretilmesi halinde tarımda da devrim sayılabilecek gelişmelere yol açabileceği bildirildi.

Ankara Fen Fakültesi Botanik Kürsüsü öğretim üyelerinden Doç. Dr. Ergin Duygu tarafından yapılan açıklamada, yapılan ilk deneyler sonucunda, önce aspirinli sulama yapılan sonra da uzun süre suuz bırakılan fasulye bitkisinin öteki fasulyelere oranla 60 kat fazla ürün verdiği bildirildi.

Yapılan deneyler, aspirinin bitkilerin kuraklığa ve dona karşı dayanıklılığını da olağanüstü oranda artırdığını ortaya koyuyor. Aspirinli suda bekletilen patates ve soğan gibi sebzelerde de çimlenme meydana gelmiyor. Bu yöntemin bu tür sebzelerin uzun süre depolanabilmesi konusunda çıkan güçlüklerin çözülmesine kolaylık sağlayacağı belirtiliyor.

Doç. Dr. Ergin Duygu, aspirinin içinde bulunan salisilik asitin "bitki hormonu düzenleyicisi olabileceğini" belirterek şöyle dedi: "Bunu kanıtlanmamız halinde Türkiye'de ve dünyada önemli bir buluşu gerçekleştirmiş olacağız. Bitki dünyasında halen 5-6 hormon biliniyor. Her bir hormonun bulunuşu bilim dünyasında bir bomba etkisi yapmıştır."

Araştırmalarına ilişkin olarak Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumuna (TÜBİTAK) başvurduğunu belirten Doç. Dr. Ergin Duygu, fakültelerin araştırmaya ayıracağı parayı bulunmadığını, hatta bu yıl yakıt satın alınmadığı için eksi 1 derece soğukta çalışmak zorunda kaldıklarını belirterek yetkililerden ilgi beklediklerini söyledi.

Özel sektörün AET'de temsili sorun oldu

IKV, TÜSİAD'ın AET ile ilişki kurmasına karşı çıkıyor

Demirel hükümeti Avrupa Ekonomik Topluluğuna tam üyelik konusunda yoğun bir çaba harcarken, özel sektör içinde de AET ile ilişkiler konusunda görüş ayrılıkları ortaya çıktı. İstanbul Sanayi Odası Meclisinin aylık toplantısında, bazı iş adamları TÜSİAD heyetinin AET ile görüşmeler yapmasını şiddetle eleştirdiler. İktisadi Kalkınma Vakfı (IKV) yetkilileri de özel sektörün topluluk nezdindeki temsilcisinin kendi kuruluşları olduğunu belirterek, AET komisyonunun TÜSİAD heyetini Brüksel'e davet etmesini "hedef paylaşım" olarak nitelediler ve davetini Türkiye'nin AET'ye tam üyelik başvurusunu baltalamaya yönelik olduğunu ifade ettiler.

IKV Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Jak Kamhi, Meclis toplantısında yaptığı konuşmada, "AET komisyonu, Türkiye'nin tam üyelik başvurusunu geciktirebilecek düşüncesiyle, IKV yerine TÜSİAD'ı Brüksel'e davet etmiştir" dedi. İşadamı Muratza Çelikel de "TÜSİAD'ın sorumsuzlukla suçlayarak söyle konuştu: 'AET komisyonu TÜSİAD'ı Brüksel'e hedef paylaşım için çağırmıştır. TÜSİAD'ın bu çağırışı icabetmesi sorumsuzluktur. IKV ise görevini TÜSİAD'a ihale etmiştir."

IKV üyesi iş adamlarının TÜSİAD'ı suçlamaları üzerine söz alan TÜSİAD Yüksek Danışma Kurulu Başkan Yardımcısı Şahap Kocatopçu ise sunları söyledi: "TÜSİAD Brüksel'e IKV ile istişareden sonra gitmiştir. TÜSİAD'ın bu çalışmalarını yurt dışı çıkarları için, orlar, Odamız dışındaki bir görüşü savunmak için Brüksel'e gitmediler."

YURT HABERLERİ

Düzensiz büyüyen kentleşmeyi önlemek için Küçükköy Belediyesinin örnek girişimi:

2500 yurttaşa ucuz ve uzun vadeli arsa dağıtıldı

İSTANBUL (ÖZEL)

Küçükköy Belediyesinin dar gelirli yurttaşları ev sahibi yapabilmek amacıyla 1978 yılında çalış-

Küçükköy Belediyesinin arsa dağıtım töreninde yurttaşlara arsa evrakları verilirken.

malarına başlanan arsa dağıtım projesi gerçekleştirildi. Yapılan bir törenle 2500'e yakın yurttaş arsasını dağıtıldı. Törene Marmara Belediyeler Birliği Başkanı, Gaziosmanpaşa Kaymakamı, CHP İstanbul İl Başkanı, belediye yetkilileri ve geniş bir halk topluluğu katıldı. (Fotoğraf: Metin Aktaş)

Arsaları satın alan belediye plan, proje ve alt yapı tesislerini tamamladıktan sonra halka satıyor. Onda biri peşin alınarak 10 yıl vade ile faizsiz olarak satılan arsalar üzerine 2 yıl içinde ev yapma zorunluluğu var. Ayrıca yapılan evler 20 sene süre-since satılmıyor.

Arsa dağıtım töreninde konuşan Küçükköy Belediye Başkanı, "Belediye vatandaşın mesken ihtiyacını karşılamak için arazi satın almalı, parsellemeli ve bütün alt yapı tesislerini tamamladıktan sonra meskenlerin tip projelerini yaptırdıktan sonra ihtiyaç olan ailelere ucuz fiyatla satmalıdır. Böylece arsa ve mesken spekülasyonu önlenerek geçkondu yapımı azalır ve düzenli yerleşim merkezleri teşekkül etmiş olur"

Belediye Başkanı arsaların ihtiyaç sahiplerine dağıtılmasına itina gösterildiğini belirterek, vatandaşlara ev yapımında kolaylık olması için konut projesi hazırladıklarını projenin 4-5 ay içinde tamamlanacağını sözlerine ekledi.

ÜRETİCİ KİMYON VE ARPA EKİMİNE YÖNELİYOR PANCAR ÜRETİCİLERİNİN PARASI HÂLÂ ÖDENMEDİ

EREĞLİ (ÖZEL)

Demirel hükümetinin geçen yıl teslim edilen pancar paralarını ödememesi ve bu yıl yeterli gübre vermemesi pancar üreticilerini zor duruma soktu.

Ereğli'nin Türkmen ve çevre köylerinde pancar taban fiyatlarının açıklanması, mazot ve gübre sıkıntısının olmasından üreticiler pancar yerine arpa ve kimyon ekimine yöneldi. Geçen yıl 500 dekar olan pancar ekim alanının 300 dekara düştüğü öğrenildi.

Ereğli'ye bağlı Türkmen köyünden Mehmet Polat, "Çiftçinin yamına kâr olarak, çektiği eziyet ve yediği toz kalıyor. Bir dekar yer 225 lira mala oluyor, üretici felece uğramıştır" şeklinde konuştu. Bir dekar pancara 15 kilogram gübre gerekirken çiftçilere 2 kilogram verildiğini anlatan köylüler mazot sıkıntısı çektiklerini anlatarak şöyle dediler:

"Paramız olsa at ve öküz koşacağız. Ama bir at en aşağı 50 bin lira. Ne yapacağız, zı saşırık."

Nisan ayı başındaki selden büyük zarar gördüklerini anlatan Türkmen köyü pancar üreticileri bir milyon liralık taban gübresinin de sulara karıştığını belirterek bu yılki pancar taban fiyatının en az 375 kuruş olmasını istediler.

Ote yandan Türkiye İşçi Köylü Partisi Konya İl Örgütü'nün hazırladığı, "Gübre ve Mazot Sıkıntısının Altındaki Gerçek" adlı broşür köylüler arasında ilgiyle karşılanıyor. Konya yöresindeki köylerde broşürü okuyan köylüler, derimcileri köylerine davet ederek daha çok aydınlanmak istediklerini belirtiyorlar.

Yeşilova Lisesi Müdürü görevinden alınarak, yerine bir MHP'li atandı

YEŞİLOVA (ÖZEL)

Burdur'a bağlı Yeşilova ilçesinde ilköğretim müdürü ve müdür yardımcısından sonra lise müdürü İsmail Arslan da, hiç bir gerekçe gösterilmeden görevinden alınarak yerine MHP yanlı Mesut Özcan atandı. Üç yıllık öğretmen olduğu bildirilen Mesut Özcan'ın atanması ilde tepkilerle karşılandı. Birçok öğrenci velisi, "AP hükümeti zihniyetini tamamen ortaya koymuştur. Artık AP diye bir parti kalmamıştır, MHP AP'nin tabanını yemiş bitirmiştir" dediler.

Pancar üreticileri, paralarının hâlâ ödenmemesinden yakınıyor ve "Daha ne kadar bekleyeceğiz" diyorlar.

«Bizi sadece vergi zamanı, oy zamanı ve askerlik zamanı gelince hatırlıyorlar!»

Pülümür halkı şiddetli fırtına ve selden yıkılan evlerini onarmaya çalışırken, devletin bir tek çadır bile göndermediğini belirtiyor. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Pülümür halkı, fırtına ve selden yıkılan evlerini onarmaya çalışıyor

PULUMÜR (AHMET YAMAN)

Siddetli fırtına ve selden oturmaz hale gelen evlerinden çıkan bazı Pülümürlüler 78 depreminde devletin "hemen bosalın" raporu verdiği binalara tasınmak zorunda kaldı.

Kırk dokuz evlerini tek imkanlarıyla tamir çalışan yurttaşlar, "Devlet bizimle adeta alay ediyor. Bazi evlere ta, 1978 yılında ağır hasar gördü denilerek 'oturulmaz' raporu verildi. Boşaltın dediler. Demesine dediler ama, başımızı sokacak bir çadır bile vermediler. Pekî biz ezimizi boşaltalım da nereye yerleşelim, kimsede cevap vermiyor" dediler.

LAKIS TAYLAN ERTEN

Değiştirilmesi gereken kafalardır!

Hastalık gene depresiyor. Türkiye'nin, halk kitlelerinin çıkarlarına sırt çevirenler, ülkeyi bir çiftlik gibi kullanmaya alışmış olanlar, iflâsı baştan belli ekonomi politikalarının uygulayıcıları şimdi zoru görünce, bir kere daha halka, parlamentoya ve Anayasa'ya saldırmaya hazırlanıyorlar. "Daha çok sömürmekten" başka bir fikir üretmeyen kafalar yeni siyasi entrikalar için yoruluyor. Tek sorumlusu oldukları çözümsüzlüğün faturasını, halkın ekmeğini, demokratik hak ve özgürlükleri boğarak ödetmenin sinsi hesapları yapıyor.

Demirel hükümetinin ekonomi politikası, bugün hakim sınıfların bir kesiminin tezgahlamaya çalıştığı, halka saldırı tutumu için elverişli zemini oluşturmaktadır. Yaşadığımız buhranın sorumlusu halk değildir. Bir sorumlu bulmak gerekiyorsa, özel sektörün zirvelerine oturmuş bir avuç büyük sanayici, tüccar ve aynı zamanda spekülâtörün içinde aranmalıdır. Ülkemizi bugünlere getiren nedir? Dış borçlarla beslenmeye alışmış, yaratıcılıktan uzak, devlet himayesinin ardında iç pazara düşük kaliteli, düşük maliyetli, ama çok yüksek kâr sağlayan ürünleri sürüp gününü gün etmeye alışmış bir özel sektör değil midir? Türkiye, bütün kaynakları bu tür bir özel sektörün yararına tahsis edip tüketen politikaların sonucu bu noktaya gelmemiş midir? Bu politikaların uygulanmasında, aralarındaki ufak tefek farklar dışında tüm siyasi partilerin, AP'nin, CHP'nin ve ötekilerin sorumluluğu yok mudur?

Şimdi, tüm gerçekler bir yana bırakılıyor ve 1971'de Memduh Tağmaçlar'ın kullandığı kara bayrak, TISK yöneticilerinin, TÜSİAD, MESS gibi özel sektör dernekleri sözcülerinin ellerinde sallanıyor. Ve bu koroya, bir tekstil patronunun gazetesiyse, DP devrinin namlı gazetecileri, Bayarlar, Ahmet Hamdi Sancarlar, özel sektörün danışmanı profesörler ile 12 Martın kıdemli Anayasa değiştiricileri katılıyor. Kadro ne kadar da ilginç...

Bu çevrelerin, bugün açığa ortaya attıkları ve bir kamuoyu oluşturmaya yönelik fikirler, 25 Ocaktan bu yana uygulana gelen ekonomi politikasının seralarında boy vermiştir. Ve ip uçları biraz daha gerilerde belirlenen gelişmenin bir halkasıdır. Buhran 1974'ten itibaren yükselmeye başlamıştır. MC hükümetlerinin batakçı politikaları bu yükselişi hızlandırmıştır. CHP'nin neye hizmet ettiği belli olmayan politikaları, durumu doğru tespit edememesi, "çok yönlü dış ilişkiler" maceresi altında Batı'ya kafa tutar görünür Rusya'ya yaslanmaya çalışması buhranı daha da koyulaştırmıştır. 1979 yılı sonuna gelindiğinde, ekonomik gelişme durumu, elde avuçta ne varsa bir kere daha tükenmiştir. Haydi gelsin yeni dış kredilerdenimmiş ve Demirel hükümeti bilinen program yürüdüğü koymuştur. Ve bu noktada, programın kendi içinde mevcut iki tutumdan tehlikeli olanına yönelmiştir. Hükümetin sırt çevirdiği imkân, IMF ve Batı ile vardığı antlaşmayı ekonomik buhranı, halk kitlelerinin üzerindeki ağır yükünü hafifletici biçimde kullanmayıdır. Buhranın yükünü Batı, özel sektör ve halk kitlelerinin arasında, halkın üzerindeki yükü mümkün olan en aza indirmek suretiyle paylaştıran bir yolu seçmiştir. Demirel hükümetinin seçtiği tehlikeli yol, yükün tümünü halka vurmaktır, ekonomiyi IMF'nin ve OECD'nin denetimine, özel sektörün de azami yararına açmak tutumu olmuştur.

Şimdi bu noktada, kitlelerin çok haklı tepkisini bastırmanın yolları aranmaya başlanmıştır. Bu tutumun yukarıda sözünü ettiğimiz çevrelerdeki ifadesi şudur: "Türkiye dünyada demokrasiyi en rahat ve bol kullanan ülkedir" (Halit Narin, 12.4.1980 Günaydın gazetesi) Yani, askıya alınmalıdır. Bu fikrin tabanı, bilindiği gibi üreticiler kısılarak, sendikal haklar askıya alınarak, sözleşmeler fiilen dondurularak, kısaca, işçisiyle, köylüsüyle, memurıyla tüm emekçi sınıfı ve kesimlerin yaşam ve üretim imkanları törpülenerek oluşturulmak istenirken, çatisi da Anayasayı değiştirerek, parlamento daraltılarak ve siyasi iktidarın çok dar bir çerçevede merkezeleştirilmesi sağlanarak örtülecektir. Amaç budur.

Ancak, kendi varlıkları demokrasinin önündeki en büyük tehlike olan bu çevreler, görüş ufuklarını biraz olsun genişletme yeteneğine sahipse, Türkiye'nin, istedikleri kalıba dökülecek bir ülke olmadığını görecektirler. Dünyanın ve Türkiye'nin nesnel gelişme doğrultusu bağımsızlık ve özgürlük yönündedir. Çünkü Rusya'nın saldırgan tutumundan kaynaklanan bir dünya savaş tehdidinin sıcak soluğu karşısında Türkiye'nin ihtiyacı demokrasinin ve özgürlüklerin gerçek anlamda rahat ve bol kullanılabilirdiği siyasi yapıdır. Güçlü bir ekonominin inşası da, anaşının kökünü kazınması da, milli birliğin sağlanması da en başta buna bağlıdır. Her tür tehlide karşı direnmenin tek şartı da budur.

Bu gerçeğe gözleri ve kafaları kapamak, onu ortadan kaldıramaz, tezgahlanmak istenen kararlara bir dönem, bundan yarar sağlayacakları umamları bile yandıracaktır şimdiden söyleyebiliriz.

Ülkemizin ihtiyacı özgürlük ve demokrasi ise, değiştirilmesi gereken tek şey, Anayasa ve özgürlük düşmanlarının kafalarıdır.

Maliye Bakanlığının önerisi, kıdem tazminatındaki vergi oranını yükseltiyor

Türk-İş «Tebliğ yürürlüğe girerse, Danıştaya dava açarız»

«Köyleri Bakanlığınca imzalanan toplu iş sözleşmesi hüküme aykırı»

ANKARA (ÖZEL) Türk-İş İcra Kurulu, Maliye Bakanlığının bir tebliğ hazırlayarak kıdem tazminatlarından kesilmekte olan vergi oranını yükseltmeyi amaçladığını açıklayarak, "tebliğin yürürlüğe girmesi halinde Danıştaya dava açacaklarını" belirtti.

İcra Kurulu bildirisinde, Türk-İş'in vergilerle ücretler lehinde bazı değişiklikler beklediği bir sırada kıdem tazminatlarında vergi oranının artırılmasına karşı olduğu belirtilerek şöyle deniyor:

"Vergi yükünü daha çoğaltarak, ücretlerin sıkıntısını arttıracak hiç bir tutumu haklı göstermeye imkan yoktur. Böylesi haksız bir tasarrufa konfederasyonumuz şiddetle karşı çıkacaktır."

İcra Kurulu ayrıca, Köyleri ve Kooperatifler Bakanlığınca imzalanan toplu iş sözleşmesinin hukuktan uzak olduğuna da değinerek, şu görüşlere yer verdi: "Eğer Bakanlar Genel Müdürlükleri, kendilerine göre bir takım ölçülerle toplu sözleşmeler yapacak, kurdukları politik yakınlıklarla bazı sendikaları kayıracaklarsa, koordinasyon kurulu teşekkülünün amacı saptırılmış olacak ve beklenen sonuç elde edilemeyecektir."

Tarış Üzüm İşletmeleri ağustos ayına kadar kapatılacak

İZMİR (ÖZEL) Tarış Üzüm Birliğinin Genel Kurulunda, istihdam fazlalığına rağmen düşük kapasite ile üretim yapan üzüm işletmelerinin, yeni sezona kadar kapatılmasına karar verildi. Genel Kurulda yapılan Birlik Kurulu seçimlerini, CHP hükümeti zamanında, görevlerini kötüye kullandıkları gerekçesiyle mahkemeye verilen Necip Necipoğlu, İbrahim Öztürk, Mehmet Akçalı ve İsmail Öz kazandılar. Başkanlığa getirilen Necip Necipoğlu, yaptığı konuşmada, 78/79 yılı döneminde devletin Tarış yöneticilerine narenciye ihracı için, Fiskobirlik fonundan verdiği 60 milyon liranın yarısının ortada olmadığını söyleyerek, bu dönemde 35 milyonun üzerinde zarar olduğunu öne sürdü.

Genel Kurulda ayrıca, Üzüm Birliğine bağlı işletmelerde, geçmiş yıllarda 700 kişiyle çalışıldığı halde 40 bin ton kadar çekirdeksiz kuru üzüm ihracatının gerçekleştirildiği, ancak CHP hükümeti zamanında, istihdamın 1800 dolayına çıkarılmasına rağmen, üretimin düştüğü iddia edildi.

Tarış Genel Müdürü Hakkı Gürün ise konuşmasında Tarış'ı kurtarmının yolunun, ilmin, teknolojinin gereklerine uyarak olabileceğini belirterek, fakülterle işbirliği halinde işletmelerin bünyesinde tesbitte çalışmalarını, garantöner bir organizasyona gitme kararı aldıklarını söyledi.

Öte yandan Genel Kurulda, 978/79 yılları faaliyetleri ibra edilmedi. 77/78 yılları ise, Birlik üyeleri tarafından ibra edildi.

SSK Yönetim Kurulu çalışanları temsilcisi 29 Nisanda seçiliyor

ANKARA (ÖZEL) Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu için çalışan temsilcisi 29 Nisan Salı günü seçilecek. Türk-İş Sağlık İş Sendikası Genel Başkan Vekili Savaş Benli'yi aday gösterirken, Tez Büro-İş, Sosyal-İş Devrimci Sağlık-İş, ve Petrol İş Sendikaları da Salih Sadık Uluşahin'i gösteriyor.

Türk-İş'in aday gösterdiği Savaş Benli halen Yönetim Kurulunda personel temsilcisi olarak görev yapıyor.

SSK bu yıl 13 milyar yatırım yapacak

ANKARA (ÖZEL) Sosyal Sigortalar Genel Müdürü Tali Dinçel, bu yıl 13 milyar liralık yatırım programı uygulanacağını açıkladı.

Sosyal Sigortalar Kurumunun, Antalya'nın Manavgat ilçesinde düzenlenen üst kademe yöneticileri seminerinde konuşan Tali Dinçel uygulanan programın, kurum hastanelerindeki yatak sayısının ise bu yıl 18 bin 696'ya çıkarılacağını bildirdi.

Büyük şehirler dışındaki hastaneler için "uzman doktor" bulmakta güçlük çektiğini belirten Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürü, bu yılın yatırım rotasyon sistemi uygulanmasıyla giderilmeye çalışıldığını sözlerine ekledi.

BİR ROMAN 350 LIRA

İSTANBUL (ÖZEL) Hükümetin kağıda yaptığı zamandan sonra kitap fiyatlarında yüzde 100-200'ye kadar artış meydana geldi. Ülkemizde düşük olan kültür düzeyi bu zamlarla daha da sekteye uğradı. Bir roman fiyatı 350 liraya çıktı.

Konuştuğumuz bazı yazarlar ve kitap satıcıları son zamandan sonra kitap fiyatlarında yüzde 100-200'e varan artışlar olduğunu,

kitap basımında düşüş olduğunu, kitap alımında ise yüzde 50-60 oranında düşme olduğunu belirttiler.

Son çıkan kitapların bazılarının fiyatları şöyle: Tüfek İcaat Oldu (Uğur Mumcu) 125, Devrim ve Demokrasi Üzerine (Doğan Avcıoğlu) 175, Bir Filiz Vardı (Orhan Kemal) 150, Ortadirek (Yaşar Kemal) 200, Yusufoğlu Yusuf (Yaşar Kemal) 350.

İç piyasa fiyatları dış piyasadan yüksek olduğu için, demir-çelik ithalatı hızla artıyor.

Bu koşullarda demir-çelik ithalatının serbest bırakılması eleştiriliyor

Demirel'in ekonomik önlemleri, demir-çelik sektörünü çökertiyor

HABER MERKEZİ 24 Ocak tarihinde Demirel hükümeti tarafından getirilen ekonomik önlemlerin demir-çelik sektörünü çökertmekle tehdit ettiği bildirildi. Türkiye İşçi Köylü Partisi Bilim Kurulu tarafından yapılan araştırma sonuçlarını derleyen raporda demir-çelik sektöründeki asıl sorunun yüksek maliyet sorunu olduğu belirtilerek, daha düşük maliyetlerle üretim yapabilmek için yapılması gerekli yatırımların imkansız hale getirildiği üzerinde duruldu.

Raporda, alınan ekonomik önlemlerin demir-çelik sektörünü 3 noktada etkilediği belirtildi. Demir-çelik işletmelerine uygulanmakta olan sübvansiyonun kaldırılması, KİT ürünlerine yapılan zammın ve demir-çelik ürünleri ithalatinin serbest bırakılmasının, bu sektörde derinden etkilediği belirtilen raporda şöyle denildi:

"Demir-çelik sektörü büyük oranlarda yatırımları gerektiren bir sektördür. Bu kesimde yapılan yatırımlar sadece ilgili tesis için yapılan yatırımlarla sınırlı tutulamaz. Bir tesis için yapılan yatırım, kendisinin 2 katı kadar da alt yapı yatırımı gerektirir. Bu nedenle, demir-çelik sektöründeki KİT'lerin hacemalarının büyük kısmını kağıt üzerinde gözükme için alt yapı yatırımları oluşturuyor. İşletmelerin sağlıklı bir şekilde üretim yapabilmeleri için bu yatırımları yapmaları zorunludur."

KİT'lere uygulanan sübvansiyonun kaldırılmasının demir-çelik işletmelerini yatırım yapamaz duruma getirdiği belirtilen raporda bu sektörde üretimin cadamamını oluşturan entegre tesislerin verimli ve kârlı bir şekilde işletilebilmesi için üretim akışını düzenleyici ve maliyeti düşürücü yatırımların yapılmasının kaçınılmaz olduğu üzerinde duruldu.

TKP Bilim Kurulu raporunda şöyle denildi:

"Bu koşullarda KİT sübvansiyonlarının kaldırılması demir-çelik kesiminde işletmelerin durumlarını iyileştirme, kapasitelerini artırma, düşük maliyetli girdi sağlayabilmek için mevcut tesislerin modernleştirilmesi ya da yeni tesisler kurulması, yan ürünlerin değerlendirilmesi için işletme içinde küçük ilave yatırımlara gidilmesi gibi yatırımları yapamamalarına neden olacak ve işletmeler bugünkü mevcut koşulları ile çalışmak mecburiyetinde kalacaklardır. Her ne kadar KİT ürünlerine yapılan zamlar, bunların ilave fonlar sağlanmalarına yardımcı olacaksa da, bu miktarın gerekli yatırımlar için yeterli olacağı söylenemez. Zamlarla sağlanacak fonların işletme amaçlarını karşılaması dahi bir basarı olacaktır."

İTHALDEN DAHA PAHALI Bugünkü durumda ithal malı demir-çeligin, yerli ürünlerden daha ucuz olduğu belirtilen raporda, bu durumun ithalatı artırıcı yönde etki yapacağını ve Demir Çelik Tesislerini güç durumda bıraktığı açıkça görüldü.

DEVLET DESTEĞİ Demir-çelik gibi vazgeçilmez bir ana sektörde devlet desteği ve denetiminin gerekli olduğu üzerinde durulan raporda gelişmiş sanayi ülkelerinde devlet tarafından korunduğu ve desteklendiği bildirildi. Demir-çelik sektöründe yatırımların devlet desteği ile gerçekleştirilmemesi halinde maliyetlerin düşürülmesinin olanaksız olduğu kaydedildi.

TKP Bilim Kurulu raporunda demir-çelik ürünleri ithalatinin devlet eliyle yapılmasının gerekliliği üzerinde durularak şöyle denildi: "İç piyasa ile dış piyasa arasındaki fiyat düşüncesinin bu derece çarpık olduğu ülkemizde, demir-çelik ithalatı serbest bırakılamaz."

Demir-çelik sektöründe yatırımların devlet desteği ile gerçekleştirilmemesi halinde maliyetlerin düşürülmesinin olanaksız olduğu kaydedildi. TKP Bilim Kurulu raporunda demir-çelik ürünleri ithalatinin devlet eliyle yapılmasının gerekliliği üzerinde durularak şöyle denildi: "İç piyasa ile dış piyasa arasındaki fiyat düşüncesinin bu derece çarpık olduğu ülkemizde, demir-çelik ithalatı serbest bırakılamaz."

BİTİ

açıkça DOĞAN YURDAKUL

Kanlı geçit

"Güvenlik kuvvetleri durup dururken kimsenin üzerine ateş açmaz!"

1500 kişinin gözleri önünde cereyan eden Tarsus olayında hükümetin sorumluluğunu inkar edebilmek için ya Devlet Bakanı Orhan Eren kadar pişkin olmak gerekiyor, ya da Demirelvari bir demagoji sanatına sahip olmak:

"Türkiye'de bu kadar güvenlik kuvveti var, bu kadar ahali var. Nerede ahalinin üzerine güvenlik kuvvetleri ateş açıyor? Güvenlik kuvvetleri kendi kendisini mi vuruyor?"

O zaman biz de aynı üslupla Demirel'e soralım: Halk kendi kendisini mi vuruyor?"

"Ateş serbest" diye komut veren jandarma komutanı mı, yoksa halk mı?"

Demirel'in söylediği doğrusa, o zaman olay şöyle olmuş: Önce 12 yaşındaki çocuk 75'lik dedeyi vurmuş, sonra 6 yaşındaki bir başka çocuk 12 yaşındaki çocuğu, daha sonra bir başkası 6 yaşındaki çocuğu. Yani Tarsus'un Girne Mahallesi sakinleri Amerika'daki Halkın Tapınakları gibi kendi kendilerini öldürmüşler.

Peki, 6 kişinin öldüğü deponun kepenklerinde G-3 mermisi deliklerine ne demeli? Yoksa halk jandarmanın elinden otomatik silahlarını almış da birbirini öyle mi vurmuş?"

Ölenlerin hepsinin arkadaşan vurulduğuna dair savcılık açıklamalarına ne diyorsunuz? Belki de halk birbirini vururken arkadaşan vurmaya dikkat etmişir. Suç sonradan güvenlik kuvvetlerinin üstüne kalsın diye!

Madem polis ve jandarmanın ateş açmadığından o kadar eminsiniz, öyleyse niçin ölüleri yangından mal kaçırır gibi, ailelerine bile doğrudürüst göstermeden gömdünüz?"

Panik içinde kaçan halk bir depoya sığınmış. Depo kurşunlanmış. Depo bekçisi 75'lik Osman Taş da dahil, 6 kişi burada ölmüş. Bu bize bir şey hatırlatıyor.

1 Mayıs 1977'yi ve Kazancı Yokuşunu. O zaman da panik içinde kaçan halk Kazancı Yokuşuna sığınmış ve katliama ölenlerin çoğunluğu orada ölmüştü. Başbakanlık koltağında yine Demirel vardı.

Başka benzerlikler de var. Burada da ilk silahlı kendine devrimci süsü verenler sıkıyor.

Bu olayda da kendine devrimci süsü verenler polis arabalarını tahrip ediyor.

Ve Tarsus olayından sonra bir polis, halktan birine şöyle diyor: "Aranızda adamlarımız vardı."

İnsan bir an için Devlet Bakanı veya Başbakan olduğuna unutsa ve kendini Girne Mahallesinde yaşayan birinin yerine koyabilse.

Mersin'i Adana'ya bağlayan NATO yolunun iki yanına kurulmuş olan mahallede otuyorsunuz. Asfaltın bu bölümünde taşıtların fazla sürat yapması yüzünden yıllardan beri mahallenizden birçok insan can vermiş. Bu yüzden buraya "Kanlı Geçit" adını vermişsiniz.

Kazaların önlenmesi için basurmadığınız yer kalmamış. Bucaya bir üst geçit yapılıns diye devletin kapısını aşındırmışsınız. Talebinizi ciddiye alan çıkmamış. Kimseye derdinizi anlatamamışsınız.

Kazalar artık canınıza tak dememiş. Ve 23 Nisan günü evde veya kahvede otururken yeni bir haber geliyor. Kapı komşunuzun kızı veya sizin kızınız Naciye, bakkaldan ekme almak için "Kanlı Geçit"ten geçerken kamyon altında kalmış ölmüş.

Bardağı taşırın bu son damla üzerine bütün mahalle halkı gibi siz de galeyana geliyorsunuz. Asfalta çıkıp trafiği kapatıyorsunuz. Hep birlikte kazma kürek devletin yapmadığını kendiniz yapmaya başlıyorsunuz. "Kanlı Geçit"te asfalta bir kasis, bir engebe yapacaksınız ki, taşıtlar buraya gelince yavaşlasın ve artık ölümler son bulsun.

Bu işe girişmişken polis ve jandarma tarafından sarıldığınızı görüyorsunuz. Tüm bu sırada aranızda sızmış bazı sapıklar, polise ateş ediyor. Derken, bir emir patlıyor: "Ateş serbest" Ardından yayılm ateşi. İki ateş arasında kalıyorsunuz. Halkla birlikte panik içinde kaçmaya başlıyorsunuz. "Kanlı Geçit"te bu kez tam 9 ölü var.

Ertesi gün, radyoyu açtığımızda şu demeci duyuyorsunuz: "Türkiye'de bu kadar güvenlik kuvveti var, bu kadar ahali var. Nerede ahalinin üzerine güvenlik kuvvetleri ateş açıyor?"

Bu demeci veren hakkında ne düşündünüz?

Demir Çelik İşletmelerine uygulanmakta olan sübvansiyonun kaldırılması, yeni yatırımlar yaparak maliyeti düşürme olanakını ortadan kaldırdı.

40 yıl sonra Köy Enstitülerini nasıl değerlendiriyorlar?

Hazırlayan: Mehmet Yeşil

FAY KIRBY:

«Köy Enstitülerinin her biri yeni yerleşim ve sanayi bölgelerinin merkezi olacaktı»

—Köy Enstitüleri konusunda nerelerde ve ne kadar araştırma yaptınız?

—Köy Enstitülerini 1951-54 yıllarında, Türkiye ölçüsünde inceledim. Sonra 6 yıl, bu inceleme sonuçlarını ve kişilerin ifadelerini değerlendirdim. O sırada New-York'taki Colombya, Montreal'deki Mc Gill ve işçilere açık olarak kurulan Sir George Williams Üniversiteleri ile ilişkilerim vardı. Ayrıca 1958-59 Hindistan'daki Aligarh Üniversitesinde konuktum. Giderken Batı Avrupa'da, dönencek Endonezya ve Japonya'da bulundum. Çınlı bazı bilgilerle de tanıştım. Diyebilirim ki geçmişte ve zamanımız da kurulmuş, bu konudaki bütün kurumları incelemiş oldum. Bütün bunların ışığı altında 1960'la, kafamdaki bütün soruları yanıtlamış olarak raporumu bitirdim. Bilimde her deney, araştırılması gereken yeni sorunları ortaya çıkarıyor. 1960 yılından bu yana Kanada'da ve Türkiye'de hareket araştırmacı olarak çalışıyorum. Son yıllarda Türkiye'nin eğitiminde ciddi bir gelişme olduğunu kamsındayım. Şimdi Türklerin Köy Enstitülerini kapatmakla düştüğü yanlışlığa düşmemiş başka benzer bir ilkeye gitmek istiyorum.

—Köy Enstitülerinin bugün artık önemini yitirdiği, Türkiye'nin artık Köy Enstitüleri gibi kurumlara gereksinimi olmadığını söyleyenler var. Bu konuda düşüncelerinizi öğrenebilir miyiz?

—İsmail Hakkı Tonguç'un yönlendirdiği yatırım politikası ve stratejisi, döneminin izin verdiği ve gerek tirdiği ölçüde bir hareket araştırmacıydı. O günün bir çok önemli sorunu, bugün dünya çapında çözülmüştür. O günün önemli sorunlarından biri, haberleşmeydi. 1932'de devrimcilik ilkesini uygulamak isteyen aç sayıda yöneticiler krsal kesmedeki yurttaşlar arasında ancak tek hat vardı. Bu hat da alışılagelmiş arıncıların barakama istemeyen mükiyeci ve benzeri memurlardan geçiyordu. Onlar istedikleri zaman, bu hattı kesebiliyorlardı. Ya da bu mesaj ve emirleri kendilerine göre yorumlayıp öyle aktarıyorlardı. Kısa süre içinde televizyonun yaygınlaşacağını, transistörün traydonun bulunacağını Bell ve Edison şirketleri bile düşünüyordu.

Bugün, yalnızca bilgi vermek gibi basit bir amaç için öğretmenlere gerek yoktur, daha ucuz teknik olanaklar yaratılmıştır. Fakat Osmanlı'daki yazıcılar gibi profesör ve öğretmenler, ciddi devlet adamlarına korkulu düşler gördüren bir toplumsal grup oluşturuyorlardı. Türkiye bu konuda en acınacak örneklerdir.

Tonguç'un ele almak zorunda kaldığı diğer sorun, memurların üteliliydi. Bir topluluğun, ütümünün kaldırılacağından daha fazla sayıda üretime katılmayan memur ve teknokrat besleme, topluluk iflas eder, bu yasağı Selçuklular ve Osmanlılar çok iyi kavramışlardır. Üretime

APOCULAR TARAFINDAN TUNCELİ'DE KATLEDİLMİŞTİ

TKP Eyüp İlçesi Örgütüne düzenlenen toplantıya Hasan Erkiç'in babası da katıldı. Toplantıda, Erkiç'in babasına Niğde Cezaevinde arkadaşları tarafından yapılan ve ailesine hediye edilme üzere gönderilen bazı hediyeler de verildi. Fotoğrafta, Hasan Erkiç'in babası (üçüncü sırada soldan ikinci) TKP yöneticileriyle birlikte.

Hasan Erkiç, TKP Eyüp İlçesinin düzenlediği dayanışma toplantısında anıldı

İSMAIL BÜYÜKBAŞ TKP Eyüp İlçesi tarafından düzenlenen Eyüp Halkıyla Dayanışma-Toplantısı" cumartesi günü Silartarağa Mehtap Sinemasında yapıldı. Toplantıda bir süre önce Tunceli'de Apocular tarafından öldürülen TKP Nazimiyeye İlçe Başkanı Hasan Erkiç anıldı.

Toplantıya TKP İstanbul İl Başkanı Halim Spatar, İl yöneticileri, Alibeyköy Belediye encümeninden, bazı üyeleri, Hasan Erkiç'in uzun süre yaşadığı gecekondulu mahallesi Güzeltepe'den, Demirdöküm'den, Hasan Erkiç'in çeşitli sendikallı mücadeleleri içerisinde yer aldığı fabrikalardan işçiler ve semtlerden kalabalık bir halk topluluğu katıldı. Köşküle bir hava içinde geçen toplantıda TKP Eyüp İlçe Başkanı Hidir Hokka, İstanbul İl Yönetim Kurulu Üyesi Turan Özü ve Tunceli İl Yönetim Kurulu üyesi Süleyman Ergün'ün Hasan Erkiç'in hayatını ve mücadelesini anlatan kısa konuşmalarından sonra TKP Merkez Komitesi Başkanlık Kurulu üyesi Hüseyin Karanlık söz aldı. Konuşmasında Orta Doğu'daki son duruma değinen Karanlık, Rusya'nın bir bölgede Kurt. halkı içinde ayrılıkçı provokasyon örgütleri kurduğunu belirtti.

Ülkemizdeki son siyasi duruma da değinen Karanlık, "Bugün Türkiye birlikte hareket ederek Anayasa değiştirme çabaları içinde olan, işçi halklarına ve dar geliri emekçi halka karşı baskıcı örgütlenmeler ortadan kaldırmaya yönelik Demirel hükümeti geçmişteki halka karşı olan MC'lerin akibetini unutmaması" dedi. Hüseyin Karanlık şöyle devam etti: "Bugüne kadar halkın umudu olan, hayal pahlılığı ve anarşiden çok sorunlarına çözüm getirecek bir umut ışığı görmemisedir. Halkımızdaki bu umutsuzluğu ve karamsarlığı giderecek sorunların çözümü bulabilecek tek parti Türkiye İşçi Köylü Partisidir. Tüm halkımızı parti safına davet ediyoruz." Karanlık, "Dışımızdaki sol gruplarla da bugüne kadar izledikimiz demokratik tartışma ortamını yararına tutumumuzda ısrar edeceğiz. Fakat bize saldırıdaki yerde de burunlarını sırtımıza hazırla" diyerek konuşmasını bitirdi. Toplantıya, bastan sonra kadar halk çalغان, şürlü bastan gösterisi, Ozan Nedret ve Ahmet'in söylediği türküler eşlik etti.

İNAYET BİLGİÇ VE AİLESİ: İnanet Bilgiç, 50. Yıl Ortaokulu 2. sınıf öğrencisiydi. Gündüzleri işte çalışarak, yoksul ailesine elinden geldiğince yardımcı olmaya çalışırken, geceleri de okulu-

- Seyranbağları halkı, duvar yazılarının silinmesini isteyen güvenlik kuvvetleri ile silinmemesini isteyen Dev-Yolcuların tehditleri altında yaşıyor
- Maceracı gruplar yazı yazarak "halkı bilinçlendirdiklerini" iddia ediyorlar. Oysa yazdıkları her yazı halkın üzerindeki baskıların artmasına ve yeni belaların gelmesine neden oluyor

SEYRANBAĞLARI'NDA DUVAR YAZILARINI SILEN 16 YAŞINDAKİ İNAYET, «DEV-YOLCUYUZ» DIYEN BİR GRUP TARAFINDAN ÖLDÜRÜLDÜ

Kimin cinayeti?

Ferit İlsever

KENDİSİNE "Dev-Yolcu" adını veren birkaç zorba, geçen hafta Ankara'nın Seyranbağları semtinde pusu kurarak İnanet Bilgiç adlı bir genci öldürdüler. Dev-Yolcular kadını, çocuklu kalabalığın üzerine önceden planladıkları şekilde ve hedef gözleterek ateş açtılar. 16 yaşında beyine saplanan kurşunla hayatını kaybeden İnanet Bilgiç'in suçu, mahalleye polis baskısını davet eden Halkevi duvarlarına yazılmış sloganları silmekti. Bu cinayetin MHP'nin işlediği cinayetlerden ne farkı vardır? Bugün halka zulmeden, pusu kurarak insanları öldüren faşistlerdir. Onlar bir avuç emperyalist uşağın ve büyük parababalarının menfaatlerini savundukları için, halk üzerinde zorbalık uygulamaktadırlar. Devrimcilik ise, halkın ezilmesine ve sömürülmesine karşı mücadele etmek demektir. Halkın duvarına zorla yazı yazan devrimci olamaz. Silah tehdidiyle halktan para toplamak devrimcilik değildir. Hele 16 yaşındaki bir genci kahepece öldürmenin devrimcilikle hiç bir ilgisi yoktur. Devrimci insan halkı birleştirir, her şart altında halkın iyiliği ve mutluluğu için çalışır. Ne yazık ki, Türkiye'de milyonlarca insanın içinde yer aldığı son on beş yıllık devrimci mücadeleden sonra bu satırları yazmak zorunda kalıyoruz. Çünkü son yıllarda devrimci mücadelede musallat olan "sahte solculuk" hastalığı bütün devrimci değerleri yozlaştırıyor. Her gün İnanet Bilgiç gibi birçok genç MHP'liler tarafından öldürüldüğü gibi, yüzlerine "solcu" maskesi takan caniler tarafından da öldürülebilmektedir. Her iki anarşi mirrakının da yaptıkları arasında pek fark yoktur. Peki halk, yaptıkları MHP'den farklı olmayan bu grupların peşinden, sırf göğüslerine "solcu" yafatası astıkları için gider mi? Halkın elinin, bunların kanlı elleriyle birleşmesine imkan var mıdır? Halkın canilere karşı duyduğu nefreti görmek için, şimdi Seyranbağları'nda şöyle bir dolaşmak yeterlidir.

İnanet Bilgiç'in öldürülmesi, Seyranbağları halkının hangi sorununu çözmüştür? MHP'nin ve hükümetin Seyranbağları'ndaki baskılarını mı hafifletmiştir? Ya da Seyranbağları emekçilerinin hayat şartlarını mı iyileştirmiştir? Yürekli halka karşı bir nebeze sorumluluk duygusu taşıyan herkes bu sorular üzerinde düşünmelidir. Bunların hiç biri olmamıştır ama, halk zayıf düşürülmüş, devrimciğe leke sürülmüştür. Hem de hangi şartlarda? Tam da hükümetin ve MHP'lerin Seyranbağları'nda baskı ve tertiplerini artırdıkları sırada. Dev-Yolcuların halka siktığı kurşunlar, bugün en çok Türközü'nden ve okullar çevresinden Seyranbağları'na karşı tertipler içinde bulunan MHP'lileri sevindiriyor. Sahte solcu grupların "faşizme karşı aktif mücadele" adını verdikleri çizgilerinin, faşizmi güçlendirmekten başka bir şey yapamadığı bir daha görülmüştür.

Seyranbağları halkı adeta iki ateş arasındadır. Bir yanda polise işbirliği yapan MHP'lerin saldırıları, öte yanda mahalleye polis baskısını davet eden kıskırtmalarda bulunan ve son olarak halkın kanını döken sahte solcuların tertipleri. Halk faşist saldırılara karşı canını, malını, namusunu korumak ve mücadele etmek istiyor. Fakat sahte solcu gruplar buna imkan vermiyor. Bu son olay bir daha göstermiştir ki, halk, saflarına sızan maceracıları ve kıskırtıcıları içinden atmadan güçlerini birleştiremez ve faşizme karşı zafere kazanamaz. Halkın içine sızan düşman, cepheden saldıran düşmandan her zaman daha tehlikelidir.

Son olarak Dev-Yolcu bir çift sözümlü var. Dev-Yol geçenerde yayınladığı bir bildiride, halka baskı yapıldığı için, kepenk kapatma eylemine karşı çıkmıştı. Bu ne tutarsızlıktır? 16 yaşında bir genci öldürmek, esnafa zorla kepenk kapatmaktan daha "masum" bir eylem midir? Dev-Yol, Sovyetler Birliği'nin kıskırttığı maceracılığa arasına çizgi çekmediği sürece böyle yalpalamaya devam edecektir. Üstelik safları daima kıskırtıcı ajanlara, başbozuk serseri takıma ve halk düşmanlarına açık olacaktır. Son yılların tecrübeleri, maceracılığa ısrar eden birçok kimse için en sonunda halk düşmanı haline geldiğini defalarca kanıtlamıştır. Dev-Yol içinden halka pusu kuracak ve gözünü kırpmadan ateş açacak caniler çıkması, onlar için son bir uyarı olmalıdır.

S EYRANBAĞLARI'nda nereye gitseniz duvarların yazboz tahtasına döndüğünü görürsünüz. Mahalle halkı duvarlarına yazılan bu yazılardan rahatsız olmakta ve yazıların yazılmamasını istemektedir. Hatta halk, geçmişte yazılara karşı bir imza kampanyası bile yürütmüştü.

Bir yandan güvenlik kuvvetleri, halka yazıları silmelerini, aksi halde kendilerinin sorumlu olacağını söylüyor, baskı yapıyorlardı. Bunun için bir keresinde muhtar bile gözaltına alınmıştı. Diğer yandan, yazıları yazan maceracı gruplar ise, duvarlarındaki yazıları silene ev sahiplerini gerici ilan ediyor, yer yer tehdit ediyorlardı. Hatta Dev-Yolcular halka, "Yazımızı silmek için bizden izin alınmaz gerekir" dediler.

Kısacası, halk iki ateş arasında kalmıştı. Bir tarafta güvenlik kuvvetlerinin yazıların silinmesi için yaptığı baskılar, diğer tarafta, "yazılarımızı silmezsiniz" diyen maceracı grupların zorbalığı...

Dev-Yol vb. gibi maceracı gruplar yazıların yazılmaması konusunda halkın ve devrimcilerin uyanlarına kulak asmadılar. Böylece duvarlara yazı yazma gününlere kadar devam etti.

Maceracı gruplar yazı yazarak "halkı bilinçlendirdiklerini" iddia ediyorlar. Oysa yazdıkları her yazı halkın üzerindeki baskıların artmasına, yeni belaların gelmesine yol açmıştır.

Uyarılara kulak asmadılar

S EYRANBAĞLARI'nda tüm halkın çabasıyla kurulmuş bir Halkevi vardı. Binası tüm halkın emeğiyle yapılmıştı. Bir siredir maceracı gruplarca Halkevi'nin duvarlarında yazı yazılmayan yer bırakılmamıştır. Bu yüzden Halkevi yöneticileri güvenlik kuvvetleri tarafından uyarılmış, yazıları silmeleri istenmiştir. Bunun üzerine Halkevi yöneticileri ve grupları uyarılmış, onlardan yazı yazılmalarını istemiştir. Ancak Dev-Yol grubu hiç bir uyarıya kulak asmayarak, Halkevi duvarlarına yazı yazmaya devam etmiştir.

Olaylar başlıyor

H ALKEVİ yöneticileri Dev-Yol grubunun yazdığı yazıları sabırla silmeye devam ettiler. Yine 6 Nisan günü Halkevi yöneticileri, Dev-Yol imzalı yazıları silerken, 6 kadar Dev-Yolcu Halkevi yöneticilerinden Süleyman Karakol ve arkadaşlarını tehdit ettiler. "Siz polissiniz, sizin evinizi biliyoruz, sizi yavaşlatmayacağız, vücudunuza kaç delik isterseniz, biz tekrar yazacağız, silerseniz kesin cevap vereceğiz" şeklinde tehditler savurdular. Buna rağmen Halkevi yöneticileri çatışmak istemediklerini, Halkevi'nin halkın ortak malı olduğunu, yaptıklarının yanlış olduğunu, devrimciğe yakışmadığını anlatmaya çalıştılar. Bir daha yazı yazılmaları için tekrar uyarıldılar.

Halkevi yöneticilerini tehdit edenler arasında Dev-Yolcu olarak bilinen Serdar Kapucu, Mustafa (meşin çekelli), büyük saşın bir tip dikkati çekiyordu.

6 Nisanı takip eden günlerde Dev-Yolcular Halkevi çevresinde ve mahallede dolaştılar. Etraflarındaki gençlere "Aydınlıkçılar yazıyı silse de onlara bir ders versek" şeklinde sözler söylediler.

Kendilerinin de ifade ettikleri gibi amaç, yazı yazmak değil, mahallede bir çatışma çıkarmaktır. Bu amaçları uygun olarak da çeşitli tahrik ve provokasyonlara giriştiler.

16-17 Nisan olayları

16 Nisan günü Hatil isiminde genç bir devrimciyi birkaç Dev-Yolcu tehdit etti. Devrimci gence oradan geçen bir vatandaş göstererek adını sordular. Genç "bilmiyorum" demesi üzerine "Ulan seni oyarım, gece karışma çıkma, kemiklerini kırarım" şeklinde tehditler savurdular. Silah göstererek kavgaya çalıştılar. Olay yerine gelen devrimciler ve kadınlar, Dev-Yolcuların bu tutumlarına karşı çıktılar. Bunun üzerine bir Dev-Yolcu silahını çekerek devrimcilerin ayağına ateş etti. Kadınlar ve gençler Dev-Yolcuların üzerine yürüdü. Kaçan Dev-Yolcu grubun için-

den birisi "Tarayın bunları vurun bunları" diye talimatlar veriyordu.

17 Nisan günü dışardan gelen Dev-Yolcular mahallede gezmeye ve kümelemeye başladılar. Mustafa isiminde bir devrimci, su pompasının yanında oturan bir grup Dev-Yolcunun yanına giderek "Bir meseleniz varsa gelin konuşalım, halkın içinde tartışalım" dedi. Ancak onlar eski tutumlarını devam ettirerek "Biz her yere yazmaz, silerseniz vururuz" dediler.

Önceden planlanmış bir cinayet

S AAT 18.30 sıralarında Halkevi yöneticileri ve üyeleri Halkevi duvarındaki yazıları silmeye başladılar. Bu sırada Halkevi civarı kalabalıklaştı ve yandaki sahada gençler top oynuyorlardı.

Yazılar silinirken, beş kadar Dev-Yolcu (A) noktasında ortaya çıktılar. Bunların arasında Ali, lakabı "köylü" olan birisi Serdar Kapucu, Faik Çubukcu ve Mustafa isimli Dev-Yolcular vardı.

(A) noktasından çıkan Dev-Yolculardan Mustafa, Sabri isimli gence silah çekerek, "Çabuk defol git buradan" dedi. Hemen ardından, (B) ve (A) noktalarından ateş etmeye başladılar. Çevredeki halk atıştan korunmak için ortaya ve aşağıya (C) noktasına doğru yöneldi. Bu arada (C) noktası civarında pusuda bekleyen Dev-Yolcular halkın üzerine ateş açtılar. Açılan ateş sonucu 16 yaşındaki devrimci genç İnanet Bilgiç başından ağır yaralandı. 4 gün sonra da öldü.

Dev-Yolcular planlı ve sistemli bir cinayet işlediler. Kadınların, çocukların, yaşlıların oluşturduğu bir halk topluluğu üzerine, hedef olarak, bilinçli bir şekilde ateş etmişlerdir. Olay günü saat 18.30 sıralarında olay mahallinde silah alışverişini yaptıkları halk tarafından görülmüştür. Planlı çalışmaya cinayetten sonra da devam etti. Olaydan bir gün sonra Hacettepe Hastanesinde, İnanet Bilgiç'e yapılan tıbbi müdahalenin raporu çaldı.

Olay sırasında (A) noktasında görülen Dev-Yolcular, mahalleye dışardan gelen ve halk tarafından bilinen kişilerdir.

Sahte solun adaleti

HASAN YALÇIN İNAYET Bilgiç'i toprağa verdik. Anasının gözyaşıyla ıslanmış toprakla örttük üstünü. Katillerin yakasını bırakmayacağımıza, anısını mücadelede yaşatacağımıza and içtik mezarının başında.

16 yaşında bir fidanı İnanet. Kendine "Dev-Yolcu" diyen bir kaç canı tarafından kahpece ve kurşunlandı. Amacımız ağıt yakmak değil. Günde en az on evladını anarşiyeye kurban veren bir halkın partisiyiz biz. Yürekerimizde yandı kişmiş mücadele azimimizde bilenecek yer kalmadı. MHP'nin ve Rusya'nın körüklediği anarşi canavarını bu yürek ve bu azimle yere serceğimizi biliyoruz. Evlat acısına son vermenin başka yolu olmadığını da.

Kendilerine "Dev-Yolcu" diyen caniler Seyranbağları Halkevinin duvarlarına yazı yazdılar. Bunun doğru olmadığını söyleyen arkadaşlarımız, "Bizim maksadımız yazı yazmak değil, sizinle kavga etmek" dediler. Sonra bir akşamüstü mahalenin çocukları top koşturur ve emekçiler işlerinden dönerken, kıskırtma amacıyla yazılmış yazıları silen devrimcilere, kurdukları pusulardan ateş açtılar. İnanet beyinden vuruldu.

Suç: Duvardan yazı silmek. Ceza: Ölüm. Suç ve ceza arasındaki böylesi bir oransızlığı, bırakalım burjuva adaletini, feodalizmde bulmak mümkün müdür acaba? Herhalde ancak orada bulmak mümkündür. Bu akıl almaz gaddarlığın kaynağı nedir? Duvardan yazı sildiği için kendi yaşında bir genci kılı kırkdamdan kurşunlayan katile hangi ideoloji yön vermektedir? Solculuk mu? Bize hep sorular: Kimlere ve neden sahte solcu diyor-sunuz? İşte bunlara diyoruz. Kendine bin kere değil, milyon kere "devrimci" adını taksin, duvarda yazı sileni kurşunlayan kişi ve ona bu işi yaptırın ideoloji devrimci olamaz. Solcu olamaz. Bu yapılan solculuğu emekçilerin gözünden dü-

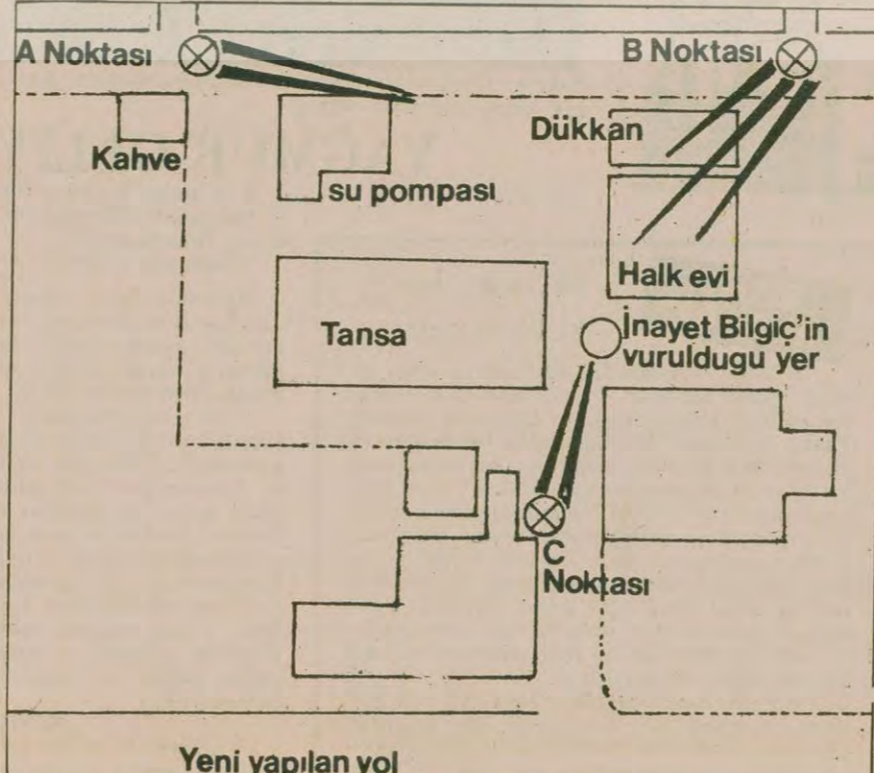
na devam ederdi. Hayatın bütün zorluklarını omuzlayan İnanet, yaşındın daha olgun, çevresi ile hemen kaynaşan, sıcakkanlı ve dürüst bir insandı.

şürmek isteyenlerin işidir. Türkiye'nin kommandolarının yaptıklarını aynen yapanlara solculuğun zerresi bulaşmamıştır. İnanet'e kurşun sıkıran ideolojide toplumumuzun yarı-feodal yapısının izi vardır. Ama esas olarak da, dünyanın en zalim emperyalizminin, Rus sosyal-emperyalizminin damgası bulunmaktadır. Feodal kafaya aşılınmış emperyalist uşaklığıdır acımasızlığın, gaddarlığın ve vicdansızlığın temelindeki. Bir hiç yüzünden kara toprağın altına gitti İnanet'im. Hayır! İnanet duvardaki yazıyı sildiği için öldürülmedi ancak Türkiye'nin bağımsızlığını savunduğu için, gerçek bir devrimci olduğu için. Gerçek devrimcilere gözdağı olsun diye katledildi. Ölümü boşa değildir. Onun kafasındaki kurşun bize sıklıkla düşür. Türkiye'nin bağımsızlığına ve devrime. Savaş cephesinde şehit öldü. Yarşken halk için çalıştın ve ölümünle halkı uyardırdın. Sen çok yaşayacakydın İnanetçim.

Halkın talebi:

Huzur içinde yaşamak

- 1) Kim ve ne adına olursa olsun kimse halka kurşun sıkılmamalı, saldırmamalıdır.
- 2) Duvarlara yazı yazmaya ve silenleri tehdit etmeye son verilmelidir.
- 3) Polisin baskısını çekecek şekilde olur olmaz silah sıkılmamalı, evlerin aralarında nöbet beklenmemelidir.
- 4) Zorla ve tehditle para toplanmamalı, yayım satılmamalıdır.
- 5) Mahalle halkından kimlik sormaya yol kesmeye ve üst aramaya son verilmelidir.
- 6) Bunlara uymayanlar yalnız bırakılmamalı ve onlarla mücadele edilmelidir.

A ve B noktalarından ateş ederek halkı aşağıya doğru kovalayan saldırganlar, C noktasındaki pusudan bir kurşun yağmuru başlattılar. İnanet Bilgiç burada öldü.

Televizyonda bugün

- 17.00 BÖLGESEL HABERLER
- 17.05 AKŞAMA DOĞRU
- 18.00 HABERLER
- 18.05 SINAVA DOĞRU
- 18.50 STÜDYO 1
- 19.50 UYKUDAN ÖNCE
- 20.00 HABERLER
- 20.40 ESKİ BAŞKENTLERİMİZ
- 21.10 TÜRK SANAT MÜZİĞİ
- 21.35 TELEVİZYONDA SINEMA
- 23.15 HABERLER

Yönetmenliğini Clarence Brown'un yaptığı ve başlıca rollerini Myrna Loy-Tyrone Power'in paylaştıkları "Yağmur Geliyor" adlı film yayımlanacak.